

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17.03.1998, sp. zn. 7 To 120/98, ECLI:CZ:KSPL:1998:7.TO.120.1998.1

Číslo: 20/1999

Právní věta: Svědecké výpovědi zachycené v protokolech pořizovaných v rámci právní pomoci orgánem cizího státu a na jeho území jsou před tuzemskými soudy použitelné jen tehdy, byly-li opatřeny v souladu s Evropskou úmluvou o vzájemné pomoci ve věcech trestních (č. 550/1992 Sb.), popř. s jinou příslušnou mezinárodní smlouvou o právní pomoci, pokud je právní pomoc poskytována na smluvním podkladě; přitom je však nutno využít možností smluvní úpravy tak, aby byla co nejvíce respektována ustanovení trestního řádu o právech obhajoby. Pokud mezinárodní smlouva umožňuje přítomnost obhájce obviněného při výslechu svědka za předpokladu, že s tím dožádaná strana souhlasí (např. čl. 4 Úmluvy), je nutno se pokusit v případě, kdy obhájce oznámil, že se chce účastnit tohoto úkonu (§ 165 odst. 2 tr. ř.), účast obhájci umožnit. Při žádosti o takovou právní pomoc podle čl. 4 Úmluvy je zejména nezbytné požádat orgány dožádané strany výslovně o sdělení dne a místa, kde bude dožádání provedeno, a o souhlas s účastí obhájce u úkonu.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 17.03.1998

Spisová značka: 7 To 120/98

Číslo rozhodnutí: 20

Číslo sešitu: 4

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Právní pomoc mezinárodní

Předpisy: 141/1961 Sb. § 165 odst. 2 141/1961 Sb. § 211 odst. 2 písm. a) 141/1961 Sb. § 384 550/1992 Sb. čl. 4

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 20

Svědecké výpovědi zachycené v protokolech pořizovaných v rámci právní pomoci orgánem cizího státu a na jeho území jsou před tuzemskými soudy použitelné jen tehdy, byly-li opatřeny v souladu s Evropskou úmluvou o vzájemné pomoci ve věcech trestních (č. 550/1992 Sb.), popř. s jinou příslušnou mezinárodní smlouvou o právní pomoci, pokud je právní pomoc poskytována na smluvním podkladě; přitom je však nutno využít možností smluvní úpravy tak, aby byla co nejvíce respektována ustanovení trestního řádu o právech obhajoby. Pokud mezinárodní smlouva umožňuje přítomnost obhájce obviněného při výslechu svědka za předpokladu, že s tím dožádaná strana souhlasí (např. čl. 4 Úmluvy), je nutno se pokusit v případě, kdy obhájce oznámil, že se chce účastnit tohoto úkonu (§ 165 odst. 2 tr. ř.), účast obhájci umožnit. Při žádosti o takovou právní pomoc podle čl. 4 Úmluvy je

zejména nezbytné požádat orgány dožádané strany výslovně o sdělení dne a místa, kde bude dožádání provedeno, a o souhlas s účastí obhájce u úkonu.

(Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 3. 1998 sp. zn. [7 To 120/98](#))

Krajský soud v Plzni zamítl stížnost okresního státního zástupce v Chebu proti usnesení Okresního soudu v Chebu ze dne 11. 11. 1997 sp. zn. 3 T 6/96.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením ze dne 11. 11. 1997 sp. zn. 3 T 6/96 soud prvního stupně vrátil trestní věc obviněného F. B. podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř. státnímu zástupci k došetření s tím, že v přípravném řízení dosud nebyly obstarány v potřebném rozsahu důkazy nezbytné pro rozhodnutí soudu o vině, a proto k části provedených důkazů nelze přihlížet.

Proti usnesení podal okresní státní zástupce v Chebu v zákonné lhůtě stížnost, jíž se dožaduje jeho zrušení a vrácení věci soudu, aby o ní znovu jednal a rozhodl. V podrobnostech uvedl, že výsledky svědků ve věci byly provedeny dožádanými justičními orgány v SRN na podkladě žádosti státního zástupce o právní pomoc. Ta byla adresována místně příslušnému státnímu zastupitelství v Hofu v SRN. Dožadující orgán není oprávněn žádným způsobem rozhodovat o tom, který orgán v dožádaném státě úkony provede. Pokud soud namítá nepoužitelnost protokolů o výslechu svědků, měl by tuto vadu odstranit sám tím, že by je vyslechl v rámci hlavního líčení, a pokud by se svědci nedostavili, měl by sám zpracovat dožádání o právní pomoc – o výslech svědků v SRN, a tím by mohl zhojit i vadu dosavadního řízení – to, že o konání výslechů nebyl vyrozuměn obhájce obviněného. Dále poukázal na to, že obžaloba byla podána již 18. 1. 1996, ve věci bylo rozhodnuto se značným časovým odstupem a z toho důvodu nepovažuje za vhodné, aby docházelo k dalším průtahům v trestním řízení vrácením věci.

Krajský soud přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost napadeného usnesení i řízení, které mu předcházelo, a shledal, že stížnost není důvodná.

O tom, že žádost státního zástupce o právní pomoc byla adresována místně příslušnému státnímu zastupitelství v SRN, nebyla vyslovena žádná pochybnost. Z dalšího znění stížnosti je zřejmé, že státní zástupce si je vědom nepoužitelnosti protokolů o výslechu svědků, které byly provedeny v rámci dožádání; domnívá se však, že vady lze napravit v řízení před soudem, zejména když jde o trestnou činnost z let 1991-1994. S tím by bylo možno souhlasit za předpokladu, že by nešlo o takové vady řízení, jejichž důsledkem je, že trestná činnost nebyla náležitě objasněna, a proto postavení obviněného před soud zatím není na místě. V té souvislosti i argument, že jde o starší trestní věc a neměla by být proto vrácena do stadia přípravného řízení, nemůže obstát.

Stížnostní soud se po přezkoumání obsahu spisu v podstatě ztotožnil se stanoviskem soudu prvního stupně. Je zřejmé, že rozhodujícími důkazy ve věci jsou výpovědi svědků – občanů SRN, které byly opatřeny cestou mezinárodní právní pomoci. Aby tyto důkazy byly použitelné v řízení před soudem prvního stupně a mohly být přečteny podle § 211 odst. 2 písm. a) tr. ř., nastanou-li okolnosti v tomto ustanovení uvedené (srov. např. č. 13/1995 Sb. rozh. tr.), musí být provedeny nejen podle Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních (č. 550/1992 Sb.), příp. v souladu s jinou příslušnou mezinárodní smlouvou o právní pomoci, pokud je právní pomoc poskytována na smluvním podkladě, ale musí odpovídat i příslušným požadavkům trestního řádu České republiky, kterým lze na základě smluvní úpravy vyhovět. Nelze spoléhat na to, že se jmenovaní svědci dostaví k hlavnímu líčení u Okresního soudu v Chebu a že bude možno dosavadní vady odstranit. Především je třeba souhlasit s tím, že dosavadním postupem orgánů přípravného řízení byl obviněný zkrácen na svém právu na

obhajobu, když o důležitých úkonech trestního řízení - výsleších svědků v SRN nebyl vyrozuměn jeho obhájce, ačkoliv jak původní obhájce JUDr. A. R., tak i obhájce, kterého si zvolil dne 17. 11. 1994, JUDr. A. B., požádali o vyrozumívání o konání všech procesních úkonů, zejména výslechů obviněného, svědků a dalších. Ze spisu je zřejmé, že vyšetřovatel, když žádal okresního státního zástupce o zpracování právní pomoci, na nutnost požádat o vyrozumění obhájce výslovně upozornil, státní zástupce však toto upozornění nerespektoval, jak je z jeho žádosti založené ve spise zřejmé. Přitom z čl. 4 Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních vyplývá, že dožádaná strana, v tomto případě orgány SRN, sdělí, požádá-li o to výslovně dožadující strana, datum a místo, kde bude dožádání provedeno, a orgány a zúčastněné osoby mohou být přítomny, pokud s tím dožádaná strana souhlasí. Je tedy možné, že orgány SRN provádějící výslech zmíněných osob by sdělily místo a čas konání úkonu, jakož by vyjádřily i souhlas s účastí obhájce, pokud by o to byly požádány. To se ostatně zpravidla v takových případech děje. Již toto pochybení samo o sobě odůvodňovalo vrácení věci do přípravného řízení podle § 188 odst. 1 písm. e) tr. ř.

Z obsahu spisu dále vyplývá, že obviněný sám v celém průběhu dosavadního řízení odmítl k věci vypovídat a výpovědi svědků - celníků - se zdaleka netýkají podstaty věci; zcela rozhodující vedle listinných důkazů jsou právě výpovědi svědků ze SRN. Za takové situace jsou požadavky uvedené v napadeném usnesení zcela oprávněné. To se týká i požadavku na ověření kopií listin, tento požadavek má podklad v čl. 3 odst. 3 Evropské úmluvy o vzájemné pomoci ve věcech trestních, podle něhož dožádaná strana může předávat ověřené kopie nebo ověřené fotokopie vyžádaných spisů a listin, pokud dožadující strana výslovně nepožádá o předání originálu. Podle další věty uvedeného předpisu se dožádaná strana vynasnaží žádosti vyhovět, je však třeba, aby žádost o právní pomoc byla náležitě formulována.

Soud druhého stupně shledal stížnost okresního státního zástupce v Chebu nedůvodnou, a proto byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta.